

LEZING SPREKER O.D.V. OP 2 FEBRUARI 1990 TEN HUIZE VAN MEVROUW
E.P.L.A. VAN NOOTEN-DOUWES DEKKER

De spreker vraagt waar we het over gaan hebben.

* Het dagelijks leven

- Als de rede en emotionaliteit samengevoegd kan worden, beschikt U over het vermogen om beredeneerd de kracht van je emotie uit te sturen. En die emotie beroert de anderen zeer snel. En wanneer ze op bepaalde personen is gericht, kan dat bovendien nog met een buitengewone intensiteit gebeuren. Dus dan zit je nog eigenlijk op de grens van magie. We kennen daar nog enkele vormen van. Denkt U maar aan het Mesmerisme. Maar de werkelijkheid gaat veel verder. Wanneer mijn gevoel en denken tijdelijk één zijn en ik richt ze op bepaalde personen, een bepaald gebeuren of zelfs op een bepaald voorwerp, dan ontstaat er een neiging om te beantwoorden aan het beeld dat ik geprojecteerd heb. Dit is iets, waar de meeste mensen nog raar tegen aan zitten te kijken. Dan zeggen ze: ja maar! Neem nou bv. Gorbi. Gorbi weet waarschijnlijk zelf niet dat hij zo heet. Dat is nog eens een man. Gorbi is een beeld dat de wereld zich maakt van de mens Gorbatsjov, die bij de redelijke benadering van de problemen van zijn land de emoties over het hoofd heeft gezien. En dan heb je er weerslag van. En als je kijkt naar een land als China, dan kun je zeggen: ja, China die oude mannen hebben het heft in handen. Die houden dat in handen. Hier zijn andere tradities. Maar op dit ogenblik, reeds sinds enkele weken, zijn vormen van verzet aan het opkomen. En deze keer niet bij de studenten, maar bij de arbeiders. Dat is ernstiger. Dat weten ze in het Westen niet. Waarom niet? Om dat men eenvoudig doet, alsof de dingen die ze zelf hebben gezien, niet zo gebeurd zijn. Dat heeft in verschillende steden, tot zelfs in Peking toe, hoor, tot allerlei onrust geleid. Men komt een beetje anders voor elkaar op dan normaal. Men houdt een beetje minder rekening met de partijhoofden, dat zijn waterhoofden met idealen. Maar de mensen hebben dan ook één ding vergeten. De emotie die gewekt is kun je niet wegdrücken. Dan komt ze veel sterker terug. En dat betekent dat er ook scheuringen te verwachten zijn in China, vermoedelijk nog voor het einde van dit jaar.

En denk aan al die bevolkingsgroepen die opeens zo nationalistisch denken. Nationalisme is niets anders dan de vlag, de leuze, waardoor men zijn eigen onlustgevoelens tegen een ieder die anders is, probeert te rationaliseren. Dus ook daar, zou je kunnen zeggen, hebben de mensen het volledig verkeerd en ze begrijpen het ook verkeerd. Als een mens zijn medemens accepteert zonder daarbij een verder voorbehoud te maken dan kom je als vanzelf terecht in een wereld, waarin de mensen kunnen samenwerken en in ieder geval elkaar niets aandoen. U denkt dat dit typisch Nederlands is, het betuttelen van de naaste. Maar geloof het, het bestaat overal. Zoals ik denk, zoals ik ben, zullen jullie leven. Zoals ik geloof, zullen jullie moeten geloven. Anders ben je niets waard. Mijn ideaal is het enige, al het ander moet vernietigd worden. Of je nu kijkt naar de Paus, de politici, de keizers, de koningen of je nu kijkt naar mensen als Lenin. Het is allemaal precies hetzelfde. En altijd weer worden die mensen, zonder het te weten, gestuurd door hun gevoelens. Napoleon bv. had het nooit zover

gebracht en hij was nooit zo krankzinnig verder gegaan, wanneer hij niet in zijn officierstijd onder een enorm minderwaardigheidscomplex had geleden vanwege zijn figuur. En als iemand aan Hitler een baantje op een architectenburo had gegeven of desnoods een kunstwerkje van hem had gekocht, er was nooit een Hitler-Duitsland geweest. Het is de frustratie die de mens voortjaagt. Wanneer we spreken van poorten van inwijding of van bewustwording, dan moeten we ons heel goed realiseren dat de frustratie ons nooit verder kan helpen. Het is niet iets wat we in de plaats kunnen brengen van wat we zijn. Het is iets dat hetgeen wat we zijn een andere, een ruime betekenis kan geven. Inwijding is niet stijgen naar het licht. Het is je uitbreiden, zodat je meer duister en licht omvat. Meer weten omtrent hetgeen onjuist is en niet datgene wat juist is en dan beseffen dat geen van beiden op zichzelf aanvaardbaar zijn. Het absoluut goede is even verwerpelijk als het absoluut kwade. Al die nuances ertussen moeten in evenwicht zijn. Dan kom je op het pad, dat je rond om jou heen gaat zien, zoals het is. Het gaat beleven, maar ook gelijktijdig gaat begrijpen. En dan breidt jouw wereld zich uit. Natuurlijk, de wereld, waarin U leeft, is zo'n klein wereldje, bepaalt door de zintuigen en een paar dimensies die eigenlijk niet eens echt bestaan. We gaan nu nog een stapje verder. Achter die uiterlijkheden van de wereld liggen nog andere werelden. Dacht u misschien dat Zomerland, de werelden van de geest niet gelijktijdig hier en nu aanwezig kunnen zijn. Maar u ziet ze niet, U merkt het niet en zij merken u ook niet. En als er dan toevallig iets van een mens zodanig uitstraalt dat men zich in zo'n wereldje er zich van bewust wordt, dan zeggen ze: op die plek moet je niet komen, daar spookt het. Zo is dat toch? Al die werelden zijn één geheel. Maar ze zijn gescheiden door grenzen van bewustzijn en daarnaast door grenzen van waarnemingsmogelijkheid. Maar ons gevoel, voelt die andere werelden wel aan. Ook wanneer onze zintuigen ze niet kunnen zien. En dan op een gegeven ogenblik leren we dat we het om het verstandelijk te kunnen benaderen, de zaak moeten vertalen. Dan worden de gevoelsindrukken omgezet in wat men noemt visuele, auditieve e.d. hallucinaties. Dit zijn dingen die niet voor anderen werkelijk zijn. Voor jou wel. Ze kunnen je berouwen. En wanneer je dan leert dat die werelden niet afzonderlijk zijn. Dat ze eigenlijk één geheel vormen, dan ga je door de poorten van bewustwording of inwijding. En dan leer je begrijpen dat je als deel van het geheel, je vrijelijk in het geheel kunt bewegen. Je bent niet gebonden aan een vaste relatie of wereld. Op elk ogenblik kun je een relatie kiezen en dat bepaalt dan je plaats en dus je mogelijkheden. En dan kom je op een punt, waar je zegt " ja waarom zou ik ingrijpen". In het begin wil je alles doen, je kunt het, je geneest, je voorspelt en als het even zou kunnen, zou je ook de doden laten wandelen. Maar je staat dan in een geheel, dat in zichzelf evenwichtig is. Je ontdekt dat alle schijnbare onevenwichtigheden elders gecompenseerd zijn. dan zeg je wat zal ik nog doen? Ik ben deel van het geheel, maar als iemand door een onevenwichtigheid wordt gekweld dan probeer ik hem er uit te halen. Niet uit zijn toestand, maar uit dit gevoel van onbegrip dat die emotionele kwelling veroorzaakt. Breng daar rust. Dan vinden we de wereld van vrede. Dat is de uiteindelijke toestand

En dan kun je vanuit die rust terugkeren. Je kunt misschien als mens gaan leven indien je het nodig vindt. Je kunt proberen de mens denkbeelden te geven waar ze wat mee kunnen doen. En heel vaak lukt dat. Totdat er mensen komen die het organiseren; want als er één ding is, waardoor de werkelijkheid voortdurend geslagen wordt, is het door alle vormen van organisatie. Ik weet wel voor uw samenleving is het noodzakelijk. Maar geestelijk mag je daar niet aan gebonden zijn. Het is niet zo dat een Islamiet niet minder waard is dan een Christen of meer. Het is niet zo, dat is een arme heiden, dit is iemand die gedraagt zich verfoeilijk. Het is zo: elke mens heeft zijn eigen waarde. In wat hij is, liggen die aspecten die voor mij mede aanvaardbaar zijn. En met die aanvaardbaarheid breng ik mede alles tot stand.

Ja, U vraagt me ook over het alledaagse een beetje.

Weet, wat ik eigenaardig vind in een democratie. Dat ze alles behalve democratisch is. De prijs die je betaalt voor de zgn. vrijheid is ontzettend hoog. Dit is ook te begrijpen. Kijk, als u naar een zelfbedieningszaak gaat, dan kunnen ze aardige gerechten aanbieden voor een redelijke prijs. Maar als u voor elke gast die daar zit, tien lakeien nodig hebt dan wordt het kostbaar. En hoeveel ambtenaren zijn er niet nodig om zaken voor 1 Nederlander die werkt, te regelen. Het is toch geen wonder dat het een kostbare zaak is en daardoor is dus mee afstand ontstaan. Afstand tussen de werkelijkheid van de mens en de door het ambtelijke denken afgescheiden werkelijkheid van hen die denken dat ze sturen. En ja - dan krijiën we dus mensen die zeggen: „Wij kondigen af dat het autogebruik moet verminderen met zoveel procent; en ja, dan gebeurt het. Nou ik weet niet of U de wegen hebt gezien. Er zijn al nl. enkele beslissingen gevallen. Of ze zeggen: het openbaar vervoer moet beter, of: de vervuiling van de steden moet ongedaan worden gemaakt. Ze kunnen zeggen, ze kunnen voorschrijven, maar niemand doet het. Ook automobilisten zijn aanwezig. Hoe vaak rijdt men niet een andere snelheid dan toegestaan als de omstandigheden zo zijn. Toch is dat een regel. En diegenen die dat afkondigen, denken dat u er zich aan houdt. Maar meer dan de helft van de mensen houdt zich er niet aan. En dat is weer het conflict dat je alledag hebt. Het is alsof de mensen elkaar niet begrijpen. Wanneer er vandaag maatregelen genomen worden tegen de vervuiling van Nederland, ik noem nou maar iets, dan zal een ieder ze proberen te ontduiken. Niet omdat ze niet willen dat Nederland zuiverder wordt, maar omdat ze denken "ach dat kleine beetje dat ik doe, maakt niets uit, dan doet een ander maar minder". En dan duurt het nog ongeveer 50 jaar voordat ieder heeft begrepen dat hij het zelf moet doen. Je moet het zelf doen. Je moet niet zeggen dat iemand het moet doen, je moet het zelf doen. Je kunt zeggen dat dronken rijden gevaarlijk is en verwerpelijk. Maar je moet niet zeggen "ik ben de minister, ik mag wel". Of ik ben de wethouder. Oh, er zijn wethouders die als ^{ze} een borrel hebben gedronken net zo stuurloos zijn als in het college van B&W. Dus als je het zo bekijkt dan hebben we zo'n drie punten aangestipt eigenlijk. Ze hangen onverbrekkelijk samen. Dat is het interessante. Alle dingen blijken met elkaar een aanrakingsvlak te hebben. Op één of andere manier wisselt het één over in het andere en je weet niet, als mens, hoe. Wat je bent bepaalt je vermogen om te zien, waarnemen en ^{te} begrijpen. Een inwijding is nu niets anders

dan scheiding tussen de vlakken langzaam maar zeker voor jezelf ongedaan maken. En als je dat doet, kun je nooit een ander laten genieten van wat jij hebt ontdekt, tenzij je het vertaalt in de bedekte termen van de wereld waarin U, mens nog bestaat. En als je een leerling neemt, een ingewijde doet dat wel, dan zit je met een grote moeilijkheid. Je moet je leerling leren met jou te denken en niet te praten. En dan moet hij ook nog leren dat denken een factor is die alleen door doen zichzelf bevestigt. Dus het is beseffen, omzetten in gedachten, omzetten in handeling voor jezelf of het onthouden van handeling, dat kan ook. En daardoor wat je innerlijk beleeft gestalte geven in de wereld waarin je voor anderen op het ogenblik bestaat. Hebt u commentaar?

* Er wordt een vraag gesteld over het absolute goed en het absolute kwaad. Betekent het dat wij een middenweg moeten zoeken? Moeten wij ze in balans brengen of er structuur in aanbrengen.

- Je moet beseffen dat in uw leven, al denkt u het beter te weten, goed en kwaad bestaan. Wanneer u nu door Uw denken één van die kanten probeert te verwerpen, ja, dan komt u vanzelf in moeilijkheden. Het kwaad dat u verwerpt zal u heviger kwellen. U kunt er ook geen structuur in aanbrengen, omdat u de werkelijke betekenis van de dingen niet kent. U hebt vanuit Uw standpunt goed en kwaad. Maar uw kwaad kan andermans goed zijn en Uw goed kan andermans kwaad zijn. En als je dit begint te begrijpen dan zeg je niet ik ga een structuur aanbrengen in mijn leven. Dan ga je zeggen ik ga mij zelf waarmaken. U bent misschien een structuur in kosmische zin. Bewustzijnsstructuur, energiestructuren. Maar als je jezelf waarmaakt dan breng jij in harmonie met alle verschijnselen om je heen en dan leer je als vanzelf hoe je bepaalde verschijnselen eenvoudig terzijde moet laten. Hoe je andere daarentegen voor jezelf moet concretiseren. Ik zou dus zeggen, het is geen structuur maar het is een voortdurende keuze die een zelfbevestiging is zonder een wereld te verwerpen.

* Hoe moet je met je gevoelens omgaan?

- Die gevoelens moet je accepteren, dat is het eerste en meest belangrijke. Beseef wat je voelt. En in de tweede plaats, kijk dat wat in je bestaat in die wereld van je op één of andere manier uiten kunt op een wijze die vanuit jouw standpunt nuttig is voor jou en anderen. De gevoelens verenigen met het verstand dat is een proces dat maar langzaam komt. Maar wanneer je begint met te zeggen: Maar ja ik heb gevoelens, wat moet ik ermee in de wereld! Verstandelijk kloppen ze niet. Dan zeg ik, hou er in ieder geval verstandelijk rekening mee. U ontmoet iemand op straat en u denkt: god wat een ellendeling. Hé, dat komt zo op je af. En die persoon vraagt U naar de weg of om een vuurtje. Dan raad ik U aan om zeer vriendelijk en zo goed mogelijk van dienst te zijn. Gelijkijdig uw portefeuille vast te houden en kijken of er geen beweging van geweld is. Op die manier bedwingt U als het ware datgene wat U aanvoelt en maakt u het tot een reële factor in de werkelijkheid maar gelijktijdig ook een bescherming tegen een verkeerd aanvoelen of een eenzijdig oordeel. Kunt u me volgen. * Ja - Dus het hele aardigheidje is dit. Als u niet geleerd hebt om deze dingen samen

te laten smelten - ik heb gevoelens - denk dan redelijk en probeer niet die gevoelens ten koste van alles uit te drukken maar kijk in hoeverre ze juist zouden kunnen zijn. Blijken ze juist te zijn, weest dan bereid om onmiddellijk te reageren. Blijken ze niet juist te zijn, is er geen kwaad gebeurd.

* Als ik nu iemand aardig vind , hoe dan te handelen?

- Ja, als je iemand aardig vindt, geef je zo'n iemand meer mogelijkheden en meer vertrouwen en je bent meer jezelf in de ontmoeting, maar je kunt het ook mis hebben. Begrijp U wat ik bedoel? Er zijn heel wat getrouwde paren tegenwoordig die elkaar in liefde en harmonie sympathiek vinden en het huwelijk ingaan. En die na een paar jaar zeggen: Als ik dit maar geweten had, had ik nooit..... dan komt het tot een echtscheiding. Dat klinkt misschien somber, het is zo. En als die mensen nu iets voorzichtiger waren geweest met de gevoelens van sympathie en gelijktijdig hun gevoelens van afkeuring meer zouden meten aan de werkelijke mogelijkheden dan zou het misschien veel beter met elkaar gaan.

* Vraag (niet te verstaan)

- Tot op zekere hoogte. Kijk als je die vriendelijkheid probeert reëel te maken, dan kun je dat niet, dan wordt het huichelarij. Maar wanneer je een uiterlijk vertoont dat vriendelijk is en je voorbehoud achterhoudt totdat het nodig wordt omdat.... Dan geloof ik dat je niemand kwaad doet of schade doet. Je moet één ding niet vergeten; de hele maatschappij van de mens is opgebouwd op een mengeling van oprechtheid en huichelarij. En daar bent u in betrokken. Dus maatschappelijk gezien is het alleen maar verstandig om voorzichtig je weg te gaan, denk je, ja maar zus, of zo. Nou probeer het eens en als je denkt dat iemand gemeen is, geef hem de kans gemeen te zijn en ga hem dan op zijn vingers tikken.

* Ja, ik bedoel doe jezelf dan tekort?

- Neen, dan doe jezelf niet tekort. Zolang je jezelf blijft, geef je jezelf de mogelijkheid van evenwichtigheid. En die evenwichtigheid is belangrijker dan wat uiterlijke gebeurtenissen. Ik geef ook altijd maar de raad. Vraag je niet af hoe het had kunnen zijn, maar vraag je af hoe is het. Zeg niet: dat zou mogelijk worden, maar vraag je af wat zijn mijn mogelijkheden vandaag. Als mens moet je niet leven volgens de wetten van statistiek maar volgens de wetten van je eigen innerlijk. En dat kun je alleen wanneer je elke dag en elk ogenblik als het ware steeds weer opnieuw afmeet: wat ben ik, hoe voel ik en wat is daar redelijk van in mijn wereld.

* Wat is de samenhang tussen licht en duister?

- Ja, kijk, de mensen hebben zoveel tegen het duister. Maar een hele hoop mensen kunnen niet uitrusten als het licht niet uit is. En zo moet je zien: licht en duister houden elkaar in evenwicht. Ik

denk als je tot de uiterste grens zoudt gaan - aangenomen dat God de Vader en de Duivel één en dezelfde zijn - dit alles in een kringverband zit en daarmee is het niet aan ons, dacht ik om uit te maken wat goed en kwaad is voor de wereld en anderen. Het enige wat we kunnen doen is uitmaken wat voor ons besef, ons gevoelen dus en ons denken op dit ogenblik voor ons goed en kwaad is. En aan de hand daarvan kunnen we onze eigen keus maken. En daardoor komen wij dan, in verhouding tot het geheel, steeds weer op een vlak van datgene wat (we) zijn betekenis heeft; een beetje moeilijk misschien.

* Vraag (niet te verstaan)

- Als er geen stommelingen waren op aarde dan zouden er geen wijzen zijn. Er zouden veel minder mensen voor wijs door kunnen gaan. Met andere woorden, alles heeft zijn betekenis. Ook de dief, de moordenaar, de grote held. Ze hebben allemaal hun betekenis. Ze zijn de symbolen van hun werkelijkheid.

* Vraag over het opheffen van een ongelukkig gevoel. Wat is de relatie tussen jouw ongeluk en geluk ergens anders?

- Die relatie tussen geluk en ongeluk, die kun je niet zo stellen omdat geluk en ongeluk geen feiten zijn. Het zijn de ideeën en ideeën, zoals u weet, zijn niet anders dan de gordijnen die men voor de werkelijkheid hangt. Maar wanneer jij je ongelukkig voelt dan heb je dus een gevoel van tekort, moedeloosheid e.d. Dan vraag je je af, wat kan dit nu in mijn wereld voor mijn begrip positief betekenen. En dan krijg je dus de mogelijkheid om je gevoel als stuwkracht te gebruiken voor iets wat jouw inziens positief is. Wat daardoor ontstaat brengt dan een evenwicht teweeg. Terwijl het in jezelf een compensatie wordt voor dat gevoel dat jou ongelukkig heeft gemaakt, omdat het in werkelijkheid onvolledigheid betekent.

* Herstelt het evenwicht vanzelf?

- Dat doet elke mens voor zichzelf; het is zelfs zo, wanneer U - dan gaan we weer even een beetje de psychiatrie in - als u een schuldgevoel hebt dan trekt u ongelukken aan, m.a.w.: U bestraft U zelve voor het gevoel van onjuistheid dat ik zoëven memoreerde. Pas op het ogenblik dat u het erkent voor wat het is, houdt het aantrekken van ongelukken op. Omdat u nu begrijpt dat u moet compenseren en het dus bewust doet en daarbij niet meer het slachtoffer wordt van het onvoorziene dat u allemaal wel aangetrokken hebt, maar nu wel de relatie erkent. De mens zit ook ingewikkeld in elkaar. Iemand heeft eens tegen mij gezegd. Je hebt die zgn. Muschka-poppen in Rusland, en als je die open doet, zit er weer 1 in, weer 1 in..... Er is maar één verschil met de werkelijkheid. In het laatste poppetje zit niets. En het niets is identiek met God, want het omvat het geheel. Zolang we zoeken naar iets, vinden we niets. Zodra we niets aanvaarden, gebeurt er iets en daardoor voelen we dat er iets is zonder dat we het kunnen beredeneren.

- Eh, de processen zijn buiten het rationele te omschrijven als het onderbewuste en beter misschien nog het onbewuste. Het onbewuste deel van uw bestaan. In het laatste geval kun je misschien - ook de entiteit die je bent - dus uw geestelijke werkelijkheid daarin zien als manifestatie, eigenlijk als drijfveer, dan is het juist. Ja, dan schijn ik de mij opgedragen taak redelijk te hebben vervuld.

* Is de droomsymboliek van waarde voor het dagelijks leven?

- Dit is moeilijk om precies te zeggen. Er zijn een aantal symbolen zoals u weet, die Freudiaans worden vertaald en waarbij men dan vergeet dat Freud zelf een abnormaal mens was die door zijn abnormale seksualiteit gekweld werd. Dus we moeten ons goed realiseren, de symbolen hebben betekenis. Een vrouw droomt van een bezemsteel. Voor Freudianen is dit een sexsymbool. Maar eigenlijk zegt ze: "Ik moet de kast gaan opruimen" (gelach). Begrijpt u wat ik bedoel?

* Vraag over constant terugkerend symbool als water in alle vormen: zee, het huis in water, constant zwemmen terwijl degene geen liefhebber van zwemmen was. Wat zou dit als droomsymbool betekenen kunnen hebben?

- Water is amorf. Het is dus een voortdurende verandering en dat kan samenhangen met bv. tijd, het kan ook samenhangen met een absoluut gevoel van onzekerheid, onvastheid. In beide gevallen is er vermoedelijk een verborgen, maar een innerlijk beseft weten dat er dingen moeten of zullen gaan veranderen. Maar ik wijs dit af. Het onbewuste zegt: Ja maar alles is in verandering en blijft het herhalen met de bedoeling dat eindelijk beseft zal worden dat de verandering onvermijdelijk is. Men moet niet terugkijken naar dat wat was, maar leven met dat wat is. Ik denk dat dit de meeste juiste uitleg is wanneer je het algemeen doet. Ja maar als een matroos van water droomt, droomt hij van ..?..... Een alcoholicus die van water droomt, droomt van verschrikking. Ik heb duidelijk gemaakt dat het zeer relatief is. Het symbool hangt samen met de persoon, de voorgeschiedenis van de persoon (zijn eigen beleving) en daarmee meestal met zijn situatie. Het enige wat we kunnen zeggen, het symbool is meestal een aanduiding van een onbewust weten of aanvoelen dat nog niet concreet in de werkelijkheid wordt beseft of misschien uit die werkelijkheid wordt verdrongen. Nadat we aan psychiatrie hebben gedaan wordt het tijd om ons medium even vrij te laten; na de pauze kijken we of u nog meer dingen heeft.

Pauze

- Waar gaan we over praten?

* Wat is de geestelijke betekenis van deze tijd?

- De geestelijke betekenis van deze tijd is de verandering. Het is in feite het conflict tussen het materialisme en het pogen om een werkelijke levensvervulling te vinden. En als je deze tijd afmeet dan kun je zeggen dat dit de barenswèen van de nieuwe tijd zijn en ook de barenswèen van een nieuw geestelijk besef en het niet meer vasthangen aan allerlei termen als vaderland, geloof, ideaal. Maar dat uitgaat van medemenselijkheid en ik geloof dat het op het ogenblik aan de gang begint te komen. Het is 1990, het is nog een conflictjaar. 1991 zal aanmerkelijk beter zijn, dus komt er tekening in en ik denk dat we zullen ontdekken dat de mensheid op weg is naar een ander vorm van samenleven. Samenleven, ja, als je dat geleerd hebt op aarde, zul je geestelijk meer open staan.

* Het is ons al lang gezegd dat het zal gebeuren. Als je er midden in zit, besef je het niet zo erg.

- Ja, dat is heel begrijpelijk. Er zijn nu kleine gebeurtenissen, kleine schokken die elkaar opvolgen. En als je het overziet dan is dat een heel patroon. En ik herinner me dat het in 1961 - 1963 is geweest dat we het hebben gehad over het jaar met werkelijk grote oorlogsdreiging in 1989 en daarna een omwenteling. Enfin, U kunt het waarschijnlijk nog allemaal terugvinden. En we hebben ook gezegd - we gaan dus zeg vanaf 1991, gaan we aan de bijna gedwongen samenwerking door omstandigheden en daar vanuit naar een nieuwe maatschappijvorm en die zal waarschijnlijk in het jaar 2020 zijn beslag gekregen hebben.

* Vraag over nationalistische tendenzen die we nu o.a. in Oost-Europa zien opkomen.

- Het is ons Vaderland, het is ons Ras, het is onze God. Dit zijn de strijdleuzen van diegenen die de massa willen dirigeren. En de massa is meestal onmondig genoeg om wanneer ze zeggen - voor de Koningin, voor het Vaderland, val aan! - ze zich niet afvragen: wat vallen we aan, maar ze vallen aan. Als het een maaltijd is, heb ik geen bezwaar. Maar als het een buurland is, vind ik het eigenaardig. Zo zijn er ook mensen die uitroepen - ons systeem moet zegevieren, sla iedereen in elkaar die er niet mee eens is want zo kunnen we de wereld verbeteren. Diegenen die er beter van worden zijn de verbeteraars zelf.

* Zullen we in de toekomst te maken houden met machtsblokken?

- O ja, een machtsblok zal alleen ten val komen wanneer het volk niet meer in de macht gelooft. En het volk is meestal zo dom dat het in de macht gelooft zolang de macht zware offers kan eisen wanneer je haar ontkent.

* Dus omdat het volk onmachtig blijft, blijft de macht?

- Laten we het eenvoudig zeggen. Wanneer u denkt - ik betaal belasting want anders raak ik alles kwijt, dat is natuurlijk begrijpelijk. Maar als u zegt: ik wil het niet, wat het me ook kost... dan krijgt U uiteindelijk gelijk of medestanders. Denk maar aan de man die geen kinderbijslag wilde hebben. Hij heeft zeven jaar bij allerlei rechters en bij de Hoge raad geprocedeerd. Hij wilde het niet hebben. De ambtenaren wilden dat hij het zou nemen. Hij heeft het uiteindelijk niet moeten nemen, maar in die tussentijd is hij er wel een boerderij door kwijtgeraakt. En als dat soort dingen door een enkeling gebeurt dan is dat een voorbeeld van de macht, maar op het ogenblik dat er 110 zijn, wordt het al wat gevaarlijk om te doen. En als het er 1000 zijn, dan is dit een geval dat we ons al enigszins aanpassen, omdat het geen stemming wordt. En als het er 100 000 zijn, dan krijgen ze gelijk, of ze gelijk hebben of niet. Maar laten we eerlijk zijn, als we kijken wat hier in Nederland gebeurt, dan is ieder hier bezig met het politiek kader, maar niemand met de top-ambtenaren die soms evenveel verdienen als de Minister-president en die het achter de schermen mogelijk maken dat het een bepaalde kant uitgaat; of het onmogelijk maken. Het kader kan beslissingen treffen, maar de ambtenaren maken uit of het werkt of niet. En als het volk dat ziet gaan ze zich niet richten tot de politici, maar gaan ze zich richten tegen de ambtenaren. En dan wordt het gevaarlijk. Niet voor die eenvoudige krachten die tegenwoordig ook al ambtenaren willen genoemd worden. Maar tegen de mensen die dat verkeerd aanpakken. En dan kun je wel een leger brengen, maar wat doe je met een leger wanneer de mensen wegvluchten naar andere landen of doodgeschoten worden. Wat is een generaal zonder soldaten en wat is een politicus zonder kiezers. En dat is iets wat op het ogenblik niet in de massa leeft. Maar ze worden steeds mondiger. En omdat ze die mondigheid niet weten om te zetten, worden ze steeds baldadiger. Maar er zal een moment komen dat ze hun strijd niet gaan keren tegen willekeurig wat, maar tegen een bepaald aspect van de macht en dan vertrekt dat. Vroeger was het een zware zonde voor de kerk - de Rooms-Katholieke kerk - als je op vrijdag vlees at. Toen waren er mensen die waren handig. Ze doopten hun vlees om in bv. kip en zo. Maar toen kwamen er katholieken die zeiden - we zijn niet gek, als er toevallig biefstuk is eten we biefstuk, en nu hoeft het niet meer. Vroeger was het een doodzonde wanneer je niet eens per jaar, het was meen ik, Pasen, niet te biechte ging. Daarnaast moest je elke zondag de mis bijwonen, Nou ja, dat is ook de mist ingegaan; ze hebben toen geprobeerd om zondags de mis ook s'avonds te houden. Als je wou uitslapen dan kun je voor het bridgen ook een misje pakken, en dat was ook een misser, want de mensen kwamen niet.

* Zal de kerk als instituut verdwijnen?

- Ach, verdwijnen zal ze niet. Zolang er een instantie is die de predikant betaalt, wordt er gepreekt. Als er geen gelovigen meer zijn is er geen geld meer om de predikatie te betalen en zonder geld prediken ze niet. Dan zullen ze wel verkondigen op straat, dan wel met collecte. Ik geloof dat het helemaal niet zo gek zal zijn. Want de kern van het geloof, het Christelijk geloof, is de naastenliefde. Want naastenliefde kun je nooit verkondigen door

eventjes de ezel het stukje hemel voor te houden en vervolgens met de zweep "hel" te ranselen totdat hij op hol slaat in de richting die je wenst. Broeder, dit zijn krankzinnige dingen. De kerk verliest veel macht. Daarom vechten ze veel harder om het behoud van de macht. Het is al zover dat Gijsen binnenkort Nederlands ex-Paus wordt, want zelfs zijn medestanders zijn tot de conclusie gekomen dat hij het toch te gek maakt. Het gaat zo'n beetje op de Le-Febre tour en wanneer je kijkt naar de kerk dan zie je dat ze juist om mede te kunnen spelen ze meer en meer het karakter krijgt van een sociale instelling en veel minder een kerkelijke instelling. En daarmee bewijsjewel dat de instelling "kerk" blijft bestaan met bepaalde hiërarchische banden. Maar dat de werkelijke betekenis van de kerk, zeker als bepaling van geloof en denken van de mensen, aan de verliezende hand is. Wat overblijft zijn de kleine fanatieke secten, en de grote kerken verliezen elke dag meer.

* Zijn er elementen die in de kerk werkelijk bijdragen?

- Ja, er zijn idealisten. maar laten we één ding niet vergeten. Wanneer een klein aantal idealisten van plan is zelf door te zetten en ook daaraan zelf opofferen; Weet je wat je dan hebt? Dan heb je een religieuze N.S.B. op aarde. Fascisten gaan uit van een eigen gelijk, van een meerwaardigheid. En laten we niet vergeten dat ook de goedbedoelende gelovigen, juist wanneer ze steeds minder grip hebben op het geheel de neiging zullen hebben om eigen waarde t.a.v. anderen te verhogen en verder te komen tot minachting voor alles dat anders is, of niet zo trouw is al zij. En dat is heel gevaarlijk. Vergeet één ding niet, dat de grote fascisten van deze tijd in China wonen. Maar ze noemen zich communisten of Maoïsten

Wanneer we religie zien als een hiërarchische structuur dan is het duidelijk dat dit nooit werkelijk goed kan zijn. Omdat juist de wensen van hiërarchie, dat is in de eerste plaats de instandhouding, op de voorgrond worden gesteld. Wij weten het zo goed en wij zijn zo alwetend en dan gaat men naar arme landen toe waar je de mensen in feite beter kunt leren hoe ze uit een eenvoudig blikje een pan maken, dan dat je ze kunt leren om wegen aan te leggen. Als er wegen aan gelegd zijn, dan hebben de ambtenaren de auto's en de mensen hebben de ruimte niet om er te lopen, die ze op de paden wel hadden. De kerken zullen uiteindelijk denk ik, ook de Christelijke kerken, er toe komen zich samen te sluiten en gemeenschappelijke hervormingsmogelijkheden en vooral ruimte voor stilte te scheppen. Waar de mens, ongeacht wat hij gelooft of denkt een beetje tot zich zelf kan komen en als hij dat wenst met zijn God kan spreken. En dan kan van daaruit een soort gevoel ontstaan, waarbij het geloof niet meer zo op de voorgrond staat maar langzaam aan zeker tot iets blijvends op de achtergrond. En dan gaat het bij het geloof niet meer om een structuur.

* Vraag over de structuur

- De structuur baseert zich op het geloof van de gelovigen die daardoor de middelen samenbrengen om de structuur in stand te

houden die in feite de middelen gebruiken die voor de armen in feite noodzakelijk zouden zijn.

* Vraag over de Paus die de mensen in feite arm zou maken door te propageren niet van voorbehoedmiddelen gebruik te maken.

- Dat komt omdat hij krachtens zijn beroep geen vader mag zijn.

* Beseft hij dat?

- Neen, dat is het onbeseft voor wat het werkelijk met zich meebrengt. Wat het veel vliegen betreft: De man heeft wens om een engel te worden. Laat hem trainen.

* Jaren geleden werd in een lezing gesteld dat het huwelijk stoelt op egoïsme. Hoe zit dat in de nabije toekomst? Is er een ommekeer?

- Kijkt u om u heen. Het is steeds meer een samenleving van mensen en huwelijken worden voornamelijk gesloten op grond van kinderen of om bepaalde sociale mogelijkheden te verkrijgen. De belangrijkheid van het huwelijk verdwijnt steeds verder. We komen nu naar de werkelijke gelijkheid. Waar twee mensen van elkaar houden dan maakt het weinig uit of dat door de kerk is ingezegend of bij de burgerlijke stand is ingeschreven. Als je werkelijk van elkaar houdt dan blijf je bij elkaar. Als ze niet werkelijk van elkaar houden dan is het maar heel zielig dat ze kerkelijke of huwelijks banden hebben en dat met grote moeite kwijt kunnen raken. Dus laten we eerlijk zijn. Het huwelijk is een maatschappelijke instelling en de kerk kan er een sacrament van maken. Maar bedenk dat in Jezus tijd onder de Joden het huwelijk pas werd gesloten nadat de vruchtbaarheid van de vrouw was gebleken, m.a.w. als er iets behoorlijks onderweg was. En dat kan dus de reden van het huwelijk - het geven van bescherming aan kinderen en ik meen dat de ouders aan het nageslacht verplicht zijn om enige tijd gezamenlijk voor hun kinderen te zorgen. En als het niet nodig is gaan ze hun eigen weg maar. Maar je moet het huwelijk niet gaan verheerlijken als de basis van de maatschappij; als je zegt de basis van de samenleving dan heb je gelijk.

* De Orde heeft een aantal heilige huisjes omver geschopt. Als je dat in de maatschappij te berde brengt wordt je voor gek versleten. Terwijl het toch aan veranderen is.

- Wat wij als Orde in de 50-tiger jaren hebben gezegd, zou in deze tijd gemakkelijker worden geaccepteerd. In die tijd was het een schok voor de mensen omdat men nu eenmaal zich in de maatschappij zich baseerde op het verleden. De maatschappij is een structuur die er op uit is het bestaande te consolideren. Om zich daardoor een zekerheid te verschaffen, die in feite door de consolidatie zelf wordt aangetast. Ja, een wijsgerige uitspraak maar ik wil geen heilige huisjes omver trappen.

* Vraag niet te verstaan

- Nou ja, we hebben een begin gemaakt. Ik moet zeggen dat we aardige navolging, tenminste op dat terrein, hebben veroorzaakt. Het denken van de Orde heeft meer invloed in Nederland veroorzaakt dan dat men zich dit realiseert. Want anders zou de Orde strafbaar worden gesteld. (gelach).

* Vraag over de Paus. Hij gaat naar arme landen maar maakt ze door de opgelegde verplichtingen in feite armer.

- Ja, de kindersterfte neemt toe en dat zijn meer zieltjes, hè, die zijn gedoopt. Die behoren tot de kerk.

* Denkt de paus zo simpel?

- Zo simpel. Neen, zo denkt hij niet, zo voelt hij en dat is heel begrijpelijk. Bovendien is het een Pool en Polen hebben een zekere neiging tot uitbundigheid en gelijktijdig hebben ze de neiging om zich zelf te zien als de wet. Maar als dan zo'n mens Paus wordt met een socialistische achtergrond, met een redelijke training als toneelspeler, dan kan het niet anders dat zo'n iemand naar buiten wil treden. Hij wil succes hebben. U kent dit wel. En die mensen moeten toespraken houden en door wie worden die toespraken klaar gemaakt.

* Door de curie?

- Ja, door de curie en wat zijn dat voor mensen. Dat zijn verzuurde mensen die langzaam maar zeker hun geloof verloren hebben terwijl ze hun positie wisten te bereiken. En die schrijven alle waarheden uit hun jeugd op en zeggen aan de Paus dat die vooral aan de mensen moeten worden opgelegd. Want dan kan -alleen de curie voortbestaan. Anders zit de Paus zonder middelen en dan heeft hij geen hofhouding meer en als je geen hofhouding meer hebt dan kun je in een klooster, als een oud heer langzaam je dagenuitzieken. Ze zullen je wel eminentie blijven noemen of zoiets. Maar je voelt je niet excellent meer.

* Ziet de Paus dat zelf niet?

- Hij zit in een kring, waar deze denkbeelden voortdurend circuleren, waar ze heilig zijn. Hij zit niet meer onder het volk, de man zit in deze cirkel en ze praten het hem voortdurend aan. En hij is de Heilige Vader. Zij denken dat het wel zo is, dat hij de geest Gods draagt. Dan bidt hij - hij valt in slaap - hij wordt weer wakker en denkt de oude man had toch gelijk en verkondigt het.

* Is dit één van de laatste Pauzen?

- Nou het is nog steeds zo dat elke zendeling op de wereld zijn Pauseteken heeft. Maar deze Paus is echter al eigenlijk geen echte Paus meer. De Paus is iemand die de Pauselijke waardigheid gebruikt om politieke invloed te verwerven, die eens de Pauzen bezaten, maar die tegelijkertijd grote delen van de kerk verliest.

* Is het echt de laatste Paus?

- Nou, dat ligt er maar aan. Er komt wel weer een andere. Hij is geen echte. Binnenkort zitten we weer met drie Pauzen.

* O, ja?

- O, ja. Kijk, dat zijn allemaal dingen. Een paus kun je alleen Paus noemen wanneer hij een absoluut gezag kan uitoefenen en daarmee het geloof in voldoende mate kan bepalen. Deze Paus kan het al niet meer. Je kunt zeggen: de vorige Paus was de laatste. daar geloofden ze allemaal in. Aan deze twijfelen er steeds meer. Degenen die met vlaggetjes staan te zwaaien in de ontwikkelingslanden en luisteren naar zijn preek, dat men vooral de kindertjes moet laten komen, dan kijkt men elkaar aan en als ze een beetje zijn opgevoed gaan ze naar huis en nemen de pil. U ziet, zo komen we op allerlei terrein terecht. Van de Paus naar de sexualiteit. Goed, wat hadden we nog verder.

* Verandert het klimaat in deze tijd?

- U moet niet denken aan het smelten van de ijskappen en zo. Die kant gaat het nog net niet uit. Het is wel zo dat in het noorden van Amerika er tekenen zijn van een soort kleine ijstijd en gelijktijdig in Europa en een deel van Azië het er naar uitziet dat we aan een warme periode toe zijn.

Slotrede:

Kijk, wanneer we met al deze dingen bezig zijn dan ben je toch geneigd om naar de buitenkant te kijken. Kijk, een Paus is maar een symbool. Het huwelijk is meer een sociale instelling. De werkelijkheid is, denk ik, anders. En ik kan u wel zeggen - in elk levend wezen leeft een grootheid. In elk bestaan is de Goddelijke kracht mee vertegenwoordigd. Alle vormen van energie zijn tezamen de illusie van de wereld. De kern van de mens zelf is energie, in zichzelf begrensde energie die bewustzijn bezit. Maar één ding moet je niet vergeten. Als je de kracht van jezelf doet uitgaan, je iets in anderen opwekt. Wanneer je gezamenlijk die kracht uitzendt, worden vele anderen beroerd, ook als je dit niet zeggen kunt. Leven is niet exoterie of esoterie. Het is een esoterisch besef met exoterische werkingen. Alle lezingen van de Orde, alle activiteiten en andere dingen hebben het doel gehad om te laten zien dat elke medaille twee kanten heeft. Dat er dingen zijn die meer vlakken aan één kant hebben. Besef dat alle uiterlijkheden zijn veranderlijk, alle interpretaties zijn beperkt. Maar de innerlijke component is de werkelijkheid, en dat is het enige dat de tijd overbrugt. De tijd is een schijnverschijnsel, dat gebeuren dat tijd is maar dat in feite zo subjectief mee bepaald wordt dat het in zich geen werkelijk bestanddeel van de schepping is, maar een uiting van het samenvloeien van bepaalde krachten, een interpretatie. De werkelijkheid is tijdloosheid. De onbeperkteid van krachten ligt in U. Het is een werkelijkheid. De wereld van niet-werkelijkheid is gelegen door haar...?...een ogenblik voor ogen te stellen dat U als het ware aanvoelt. Ik denk niet dat er anderen zijn die dit begrijpen. Inwijding is een eenzame weg. Anderen kunnen de weg wijzen. Je zult ze zelf moeten gaan. Denk niet dat wijsheid iets is dat kennis verlangt. Wijsheid is het begin. Kennis daarentegen is een opsomming van feiten en voorschriften zonder vaak te weten wat de feitelijke regels zijn. Maar leer Uzelf te leven in een voortdurend besef van innerlijke waarheid. Leer steeds meer Uzelve zijn. U kunt het bereiken, maar nooit in uw gedachten alleen, door het aanvoelen. Het is uw gevoel wat bepalend is, de kracht van waaruit U leeft. Beter het geluk van 1 mens te bevorderen dan u zorgen te maken over het leed van duizenden mensen. Goedenavond.